

provincie groningen

Richtlijnen voor het milieueffectrapport

Herinrichting drinkwaterwinning Onnen

november 2006

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES.....	2
3. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING.....	2
3.1 Achtergrond, probleemstelling en doel	2
3.2 Beleidskader en besluiten.....	3
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN.....	4
4.1 Voorgenomen activiteit.....	4
4.2 Alternatieven.....	4
4.3 Referentie.....	5
4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief (mma).....	5
5. MILIEUGEVOLGEN.....	5
6. EVALUATIEPROGRAMMA	6
7. VORM EN PRESENTATIE	6

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 6 juli 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in "De Regiokrant" in de gemeente Hoogezand-Sappemeer en "Oostermoer-Noordenveld" in de gemeente Tynaarlo d.d. 6 juli 2006 en in het "Harener Weekblad" in de gemeente Haren d.d. 7 juli 2006
3. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

N.V. Waterbedrijf Groningen heeft het voornemen om de drinkwaterwinning in de Onnerpolder en de Oostpolder te herinrichten. De huidige drinkwaterwinning betreft gemiddeld 12 miljoen m³ grondwater per jaar. De herinrichting is noodzakelijk omdat het gebied van de huidige winputten is aangewezen als waterberging in geval van wateroverlast. N.V. Waterbedrijf Groningen stelt voor om een nieuwe serie winputten op de kade langs het Zuidlaardermeer aan te leggen (Dijkserie) en de daarnaast gelegen serie (ZO-serie) met enkele putten naar het zuiden toe te verlengen. De Dijkserie en de ZO-serie zullen een gezamenlijke capaciteit van 10 miljoen m³ per jaar hebben. Daarnaast worden voor een noodzakelijke extra capaciteit van 2 miljoen m³ per jaar twee alternatieven voorgesteld, te weten een nieuwe puttenreeks in de Onnerpolder (NW-hoek) of extra onttrekking uit de geplande Dijkserie.

In het kader van dit voornemen wordt een milieueffectrapportage (m.e.r.) uitgevoerd met als doel het bevoegd gezag, de provincie Groningen, te voorzien van relevante informatie ten behoeve van de vergunningverlening op grond van artikel 14 van de Grondwaterwet.

De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in “De Regiokrant” in de gemeente Hoogezand-Sappemeer en “Oostermoer-Noordenveld” in de gemeente Tynaarlo (d.d. 6 juli 2006) en in het "Harener Weekblad" in de gemeente Haren (d.d. 7 juli 2006).¹

Bij brief van 4 juli 2006² hebben wij de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport (MER). Dit advies hebben wij ontvangen bij brief van 6 oktober 2006.

Deze richtlijnen zijn opgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen en zijn gebaseerd op het advies van de Commissie voor de m.e.r. – verder aangeduid als ‘de Commissie’. De richtlijnen bouwen voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat de richtlijnen niet zelfstandig leesbaar zijn, maar in combinatie met de startnotitie moeten worden gelezen. Naast de startnotitie zijn de richtlijnen gebaseerd op volgende documenten:

- Milieurapport strategische milieubeoordeling. De aanwijzing van waterbergingsgebieden in het waterschap Hunze en Aa's in de uitwerking van het Provinciaal Omgevingsplan Groningen,
- Onderzoek verzilting en optimalisatie grondwaterwinning Onnen, Fase 2, 31 mei 2006, N.V. Waterbedrijf Groningen.

Daarnaast hebben wij kennis genomen van de inspraakreacties.³

---

¹ Zie bijlage 2.

² Zie bijlage 1.

³ Zie bijlage 3.

2. HOOFDPUNTEN VAN DE RICHTLIJNEN

Wij beschouwen de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- een uitwerking van een alternatief dat leidt tot een hydrologische situatie met een zo optimaal mogelijk herstel van kwel- en grondwaterafhankelijke natuur in het dal van de Drentsche Aa en het Zuidlaardermeergebied;
- een beschrijving van de natuur- en milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de (beheers)maatregelen om de positieve effecten zeker te stellen;
- de ontwikkeling van een realistisch meest milieuvriendelijk alternatief (mma) dat duurzaam grondwaterbeheer beoogt vanuit een regionaal perspectief en ingaat op de inrichting van het puttenveld, de winning van oppervlaktewater en de mogelijkheden om oeverinfiltratie toe te passen;
- een beschrijving van de argumenten die ten grondslag liggen aan het continueren van de grondwateronttrekking in Onnen.

3. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

3.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

De Onner- en Oostpolder is aangewezen als waterbergingsgebied in geval van wateroverlast. Bij maximale inundatie (waterstand NAP + 1,50 m) zouden in de huidige situatie bijna alle bestaande winputten onder water komen te staan. Om de drinkwatervoorziening in geval van waterberging veilig te stellen dienen er maatregelen getroffen te worden zodat de operationele putten niet onder water komen te staan. Mogelijke maatregelen zijn het ophogen van de bestaande putten en het aanleggen van nieuwe (verhoogde) putten op andere locaties.

De herinrichting van het puttenveld is ook noodzakelijk om de verzilting tegen te gaan. Daarnaast sluiten de doelen van de herinrichting van de drinkwaterwinning aan bij de doelen van het plan Herinrichting Haren. Het betreft hier de aanleg en inrichting van natte gebieden in het reservaaits- en beheersgebied in het oostelijke deel van de Oostpolder. Ook beoogt het voornemen positieve effecten op de natuurwaarden in het dal van de Drentsche Aa, door een afname van de verdroging in dit gebied te bewerkstelligen.

Geef bij de bovengenoemde probleembeschrijving aan wat de wederzijdse beïnvloeding is tussen waterwinningsmogelijkheden enerzijds en natuurwaarden, ruimtelijke ordening, agrarische bedrijfsvoering en het grond- en oppervlaktewatersysteem anderzijds.

Beschrijf de doelstellingen voor natuurbeheer op basis van éénduidige, zo mogelijk kwantitatieve, criteria (bijvoorbeeld doeltypen en doelsoorten) en in samenhang met de doelen van de Herinrichting Haren. Betrek hierbij ook de doelstellingen voor natuurbeheer voor de Natura2000-gebieden het dal van de Drentsche Aa en het Zuidlaardermeergebied.

Een belangrijke keuze in het provinciaal waterbeleid is het besluit om de grondwateronttrekking in Onnen te continueren. Beschrijf de onderbouwing van deze keuze in de context van de drinkwaterwinningen in de regio. Verantwoord in het MER hoe de huidige en toekomstige behoefte aan drinkwater in de regio de te vergunnen en de daadwerkelijk geplande hoeveelheid onttrekking bepaalt.

3.2 Beleidskader en besluiten

Laat zien hoe de herinrichting van de waterwinning samenhangt met de beleidsuitgangspunten genoemd in hoofdstuk 5 van de startnotitie en met het interne beleid van N.V. Waterbedrijf Groningen. Beschrijf de context van de voorgenomen activiteit vanuit provinciale optiek en de afspraken over taken en verantwoordelijkheden van betrokken partijen. Het gaat hier om de combinatie van waterberging en waterwinning, het grondwaterbeheer, de inrichting van de watersystemen en het beleid ten aanzien van ruimtelijke ordening en milieu.

Geef aan op welke wijze de Kaderrichtlijn Water voorwaarden stelt aan de uitvoering van het voornemen. Het MER dient tevens informatie te bevatten ten behoeve van een beoordeling in het kader van de Watertoets.

Benoem, aanvullend op de beschrijving in de startnotitie (5.3 en 5.4), expliciet de besluiten die als vaststaand gegeven gelden voor de voorgenomen activiteit. Specifiek van belang zijn:

- het beheer van diep en ondiep grondwater en oppervlaktewater;
- het gewenste grond- en oppervlaktewaterregime, in het bijzonder de kwelsituatie, in het dal van de Drentsche Aa;
- de gewenste hydrologische inrichting van het Zuidlaardermeergebied in relatie tot de gestelde natuurdoelen;
- eventuele wijzigingen in het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Haren;
- de aanwijzing van de Natura 2000-gebieden het dal van de Drentsche Aa (Habitatrichtlijngebied) en het Zuidlaardermeergebied (Vogelrichtlijngebied).

Beschrijf de bevindingen van de Strategische Milieubeoordeling (SMB) voor de aanwijzing van waterbergingsgebieden in het waterschap Hunze en Aa's en geef aan wat deze voor de nog te nemen besluiten voor de herinrichting van de waterwinning betekenen.

De startnotitie geeft aan dat het MER moet voldoen aan de voorwaarden voor strategische milieubeoordeling (SMB), ook plan-MER genoemd. In een plan-MER dient een passende beoordeling te worden opgenomen, behalve wanneer in het MER aangetoond wordt dat significante gevolgen op de beschermde Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden) met zekerheid uitgesloten kunnen worden.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Voorgenomen activiteit

N.V. Waterbedrijf Groningen heeft het voornemen om een nieuwe serie winputten op de geplande kade langs het Zuidlaardermeer aan te leggen en de daarnaast gelegen serie (ZO-serie) naar het zuiden toe uit te breiden met enkele putten. De nieuwe Dijkserie (4,9 miljoen m³ per jaar) plus de uitgebreide ZO-serie (5,1 miljoen m³ per jaar) zullen een gezamenlijke onttrekking van 10 miljoen m³ per jaar hebben.

Om tot de huidige onttrekking van 12 miljoen m³ per jaar te komen stelt de startnotitie twee alternatieven voor. Het eerste alternatief bestaat uit een uitbreiding van de productiecapaciteit door middel van het realiseren van een nieuwe puttenserie (NW-hoek) in de Onnerpolder (2 miljoen m³ per jaar). In het tweede alternatief wordt de benodigde extra capaciteit geleverd door de nieuwe Dijkserie. De Dijkserie levert in dit tweede alternatief een jaarlijkse onttrekking van 6,9 miljoen m³ (in plaats van de 4,9 miljoen m³ in het eerste alternatief).

Werk, voor zover van belang voor afweging en besluitvorming, de alternatieven in detail uit op inrichtingsniveau. Aandachtspunten zijn:

- aard, situering, ruimtebeslag, en landschappelijke inpassing van de benodigde installaties, gebouwen en andere voorzieningen;⁴
- effecten op mogelijk aanwezige archeologische waarden op de locatie van de puttenserie in de NW-hoek;⁵
- capaciteit van de winning en verwachte onttrekkingpatronen;
- wijze van uitvoering van de aanleg van de benodigde leidingen;
- bedrijfsvoering (frequentie en aard van werkzaamheden en daartoe benodigd materiaal);
- eventuele wijzigingen van het grondwaterbeschermingsgebied;⁶
- de eventueel toe te passen mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief eventuele wateraanvoer en infiltratie).

4.2 Alternatieven

Bepaal op een inzichtelijke en toegankelijke wijze de alternatieven waarvoor het realistisch is om de effecten meer in detail te beschrijven. Betrek bij de uitwerking van de alternatieven naast uitvoerbare mitigerende en compenserende maatregelen, ook de maatregelen die mogelijk anderszins moeilijk door initiatiefnemer zijn te realiseren.

Geef de doel- en effectcriteria aan die van belang zijn bij ontwikkeling, beoordeling en vergelijking van alternatieve oplossingen. Vooral de criteria met betrekking tot duurzaamheid, minimalisatie van negatieve omgevingseffecten en mogelijke knelpunten in de uitvoerbaarheid van een alternatief zijn belangrijk.

Neem bij de ontwikkeling van de alternatieven als uitgangspunt het landelijke beleid zoals verwoord in de rijksnota "Anders omgaan met water, Waterbeleid in de 21^e eeuw

---

⁴ Zie inspraakreacties nr. 3 en 5, bijlage 3.

⁵ Zie inspraakreactie nr. 2, bijlage 3.

⁶ Zie inspraakreactie nr. 5, bijlage 3.

(2000)". Geef aan welke mogelijkheden er op korte en langere termijn zijn om meer gebruik te maken van oppervlaktewater.

4.3 Referentie

Beschrijf de effecten ten opzichte van de huidige situatie inclusief de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling betreft zowel de noodzakelijke maatregelen bij voortzetting van de winning uit de bestaande putten (het nul-alternatief) als de realisering van de infrastructurele verbeteringen in het kader van de Herinrichting Haren en het Masterplan Kaden van waterschap Hunze en Aa's.

4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief (mma)

Wij adviseren om in de uitwerking van het mma vanuit regionaal perspectief te streven naar duurzaam grondwaterbeheer. Daarbij dient overwogen te worden of het mogelijk is om het aandeel oppervlaktewater in de totale onttrekking te vergroten of om oeverinfiltratie toe te passen. Andere aandachtspunten voor het mma zijn maximale grondwaterbescherming, minimalisatie van negatieve omgevingseffecten, en verantwoord gebruik van energie en chemicaliën.

5. MILIEUGEVOLGEN

Het is belangrijk om inzicht te geven in de wijze waarop de positieve en de negatieve effecten van de verschillende winlocaties tegen elkaar worden afgewogen. Bij de vergelijking dient zoveel mogelijk een kwantitatieve benadering gevolgd te worden. Zo kan de vergelijking van de alternatieven onderbouwd worden met een schatting van de oppervlakte natuurdoeltypen en van het areaal en aantal doelsoorten dat beïnvloed wordt door de herinrichting van de waterwinning. Voor natuur waarvoor geen doeltypen of doelsoorten zijn vastgesteld dient de verandering te worden beschreven op basis van relevante (bijvoorbeeld kwel- of grondwaterafhankelijke) aandachtsoorten en plantengemeenschappen.

De verschillende milieugevolgen op geohydrologie, oppervlaktewatersystemen en bodem en natuur (flora en fauna) dienen in samenhang te worden beschreven. Dit leidt tot een systeembeschrijving waarin de functionele samenhang van de voornoemde aspecten wordt belicht. Uit de systeembeschrijving kunnen de effecten op heldere en navolgbare wijze worden afgeleid en beoordeeld. Vooral de relatie tussen geohydrologie en ecologie is hierbij van belang. Beschrijf de sturende hydrologische factoren van de verschillende systeemtypen zoals doorstroming met oppervlaktewater, inundatie en kwel.

Per alternatief dient een ecologische effectvoorspelling verricht te worden. Geef hierbij aan wat de effecten zijn van veranderingen in de standen, stroming en kwaliteit van grondwater en oppervlaktewater en de dynamiek daarin. Voor de vaststelling van de milieugevolgen is het van belang dat de primaire geohydrologische effecten worden vertaald naar afgeleide effecten op natuur, landbouw en op het oppervlaktewatersysteem.

Beschrijf de voorkomende natuurdoeltypen en hun relatie met oppervlaktewater en grondwater (in het bijzonder kwel) aan de hand van een hydrologische

systeembeschrijving van het studiegebied. De volgende aandachtspunten zijn hierbij van belang:

- Ga in het bijzonder in op de sturende hydrologische factoren die ten grondslag liggen aan de mesotrofe natte vegetaties in verschillende deelgebieden: het dal van de Drentsche Aa, Oeverlanden, het boezemgebied, Harener Wildernis, en het petgatencomplex in de Onnerpolder.
- Geef aan waar in het gebied de EHS en Natura2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden) en de overige natuurgebieden liggen. Geef ook aan welke grondwaterafhankelijke doeltypen en doelsoorten (flora en fauna) er voorkomen en zijn vastgesteld voor deze gebieden.
- Geef aan welke natuurontwikkelingsprojecten zijn en worden uitgevoerd of zijn gepland met het oog op het behoud en de ontwikkeling van natte natuur.
- Geef van de verschillende systeemtypen de kwetsbaarheid aan voor verdroging en de maatregelen die kunnen worden getroffen om de verdrogingeffecten te mitigeren. Het gaat hier bijvoorbeeld om systemen met de sturende factoren inundatie, doorstroming (bijvoorbeeld van veenpakketten) of kwel.
- Indien er mitigerende maatregelen worden getroffen om wateroverlast of verdroging te voorkomen, beschrijf de effecten hiervan op de aanwezigheid van soorten en op de kwaliteit van de aanwezige ecosystemen.

De hydrologische effecten van de herinrichting van de grondwaterwinning dienen kwantitatief met behulp van modellen te worden vastgesteld. Beschrijf in het MER welke (hydrologische) modellen worden gebruikt en wat daarbij de onzekerheden en onnauwkeurigheden zijn. Maak duidelijk tot op welke afstand en welke termijn effecten op het grond- en oppervlaktewatersysteem zullen optreden. Het betreft de veranderingen in freatische grondwaterstanden en stijghoogten in diepere pakketten, en de veranderingen in grondwaterstroming, kwel en infiltratie.

6. EVALUATIEPROGRAMMA

Vanwege het langetermijneffect van de voorgenomen activiteit is het aan te bevelen ten behoeve van de evaluatie een programma voor monitoring op te zetten. Hierbij kan zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van bestaande meetnetten (hydrologische en ecologische). Voor het betreffende studiegebied zijn essentiële indicatoren om te monitoren de grondwaterstand, de waterkwaliteit, en de toestand van de doelsoorten en doeltypen van natte natuur in het studiegebied.

Bij de evaluatie van de resultaten van het monitoringprogramma dient vanzelfsprekend niet alleen de voorgenomen activiteit beschouwd te worden, maar ook andere activiteiten die de te monitoren parameters kunnen beïnvloeden.

7. VORM EN PRESENTATIE

Gebruik het MER om de kennis en inzichten die in de voorafgaande fasen zijn verzameld inzichtelijk samen te vatten. Wanneer naar eerdere rapporten wordt verwezen voor belangrijke achtergrondinformatie, dan dient deze verwijzing voldoende expliciet (rapport en paginanummers) te zijn.

De samenvatting van het MER moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

BIJLAGEN

bij de richtlijnen voor het milieueffectrapport
Herinrichting drinkwaterwinning Onnen

(bijlagen 1 t/m 3)

BIJLAGE 1

Brief d.d. 4 juli 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

	provincie groningen Bezoekadres St. Jansstraat 4, Groningen Alg. tel. 050 - 316 43 69 Fax: 050 - 316 44 39 e-mail: info@provinciegroningen.nl	Landelijk Gebied & Water Postadres Postbus 610 9700 AP Groningen www.provinciegroningen.nl
---	---	---

Commissie voor de milieu- en omgevingszorg	Commissie voor de m.e.r.
6 JULI 2006	Postbus 2345
	3500 GH UTRECHT
1207-02 in 03	
W. F. U.	

Nr.: 2006-12224b Groningen, 04 juli 2006

Behandeld door : Burkunk, R.B.C.J.
Telefoonnummer : (050) 3164616
Antwoord op : -
Bijlagen : 6 (5 x startnotitie, 1 x kennisgeving)
Onderwerp : Startnotitie m.e.r. Herinrichting drinkwaterwinning Onnen

Geachte heer/mevrouw,

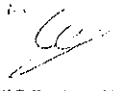
Hierbij sturen wij u in vijfvoud de op 3 juli 2006 door ons ontvangen startnotitie van N.V. Waterbedrijf Groningen inzake de herinrichting van de drinkwaterwinning te Onnen. Dit voornemen is m.e.r.-plichtig. Het MER wordt opgesteld ten behoeve van de te verlenen vergunning ingevolge de Grondwaterwet.

Met de publicatie van het voornemen op 6 juli 2006 in "De Regiokrant" in de gemeente Hoogezand-Sappemeer en "Oostermoer-Noordenveld" in de gemeente Tynaarlo en op 7 juli 2006 in het "Harener Weekblad" in de gemeente Haren start de procedure in het kader van de milieueffectrapportage. Een exemplaar van de kennisgeving is voor u ter kennisneming bij deze brief gevoegd.

Een ieder wordt in de gelegenheid gesteld schriftelijk opmerkingen te maken over de inhoud van de vast te stellen richtlijnen, op verzoek ook mondeling. De startnotitie wordt van 7 juli 2006 tot en met 22 september 2006 ter visie gelegd. Vanwege de vakantieperiode is deze termijn verlengd.

Wij zien uw advies over de op te stellen richtlijnen graag uiterlijk 13 oktober 2006 tegemoet. Voor meer informatie of voor het maken van een afspraak voor een locatiebezoek kunt u contact opnemen met de heer Burkunk (tel. 050-3164616) of met mevrouw Degenhart Drenth (tel. 050-3164712).

Hoogachtend,
namens Gedeputeerde Staten van Groningen

W.F. Brenkman MSc.
Hoofd afdeling Landelijk Gebied en Water

04/07/2006

De provincie Groningen werkt volgens normen die zijn vastgelegd in een handvest voor dienstverlening. Dit handvest vindt u op onze website of kunt u opvragen bij de afdeling Communicatie en Kabinet, Publicatievoorzichting: 050 - 316 41 60

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in Harener Weekblad en DGD, editie Noord d.d. 6 juli 2006 en in Regiokrant en Oostermoer Noorderveld d.d. 12 juli 2006

Startnotitie milieueffectrapportage (m.e.r.) Herinrichting drinkwaterwinning Onnen

N.V. Waterbedrijf Groningen te Groningen heeft het voornemen om de bestaande grondwaterwinning voor de drinkwaterproductie door het pompstation Onnen in de gemeente Haren opnieuw in te richten. Directe aanleiding daarvoor is de recente aanwijzing van de Onner- en Oostpolder door de provincie Groningen tot noodbergingsgebied. De bergingsfunctie brengt met zich mee dat de polder bij extreme wateroverlast onder water kan worden gezet. Bij maximale inundatie komen bijna alle bestaande winputten ongeveer een maand onder water te staan. Doordat een minimale levering van drinkwater gegarandeerd moet blijven en operationele winputten niet onder water mogen komen is het ophogen van bestaande putten of het realiseren van nieuwe putten op andere locaties noodzakelijk. Waterbedrijf Groningen heeft in overleg met provincie Groningen en waterschap Hunze en Aa's alternatieven ontwikkeld voor het realiseren van een duurzame grondwaterwinning. De aanleg van een nieuwe puttenserie op de westelijke kade langs het Zuidlaardermeer vormt de belangrijkste bouwsteen in deze alternatieven.

De voorgenomen activiteit is m.e.r.-plichtig. Voor het wijzigen van de grondwaterwinning is een vergunning ingevolge de Grondwaterwet (Gww) nodig. Alvorens deze vergunning kan worden verleend moeten de effecten op het milieu van de voorgenomen activiteit worden onderzocht en worden gerapporteerd in een milieueffectrapport (MER). Het bevoegd gezag in het kader van de grondwatervergunning is het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen.

Procedure

Met deze bekendmaking van de startnotitie is de wettelijke m.e.r.-procedure gestart. In de startnotitie is een globale aanduiding van de aard en de gevolgen voor het milieu gegeven. Voordat het MER kan worden opgesteld dienen Gedeputeerde Staten van Groningen richtlijnen vast te stellen waaraan de inhoud van het MER moet voldoen. Ten behoeve van het opstellen van deze richtlijnen is inspraak mogelijk.

Informatiebijeenkomst

Op verzoek kan een openbare bijeenkomst worden georganiseerd waar het initiatief wordt toegelicht, vragen kunnen worden gesteld en de gelegenheid wordt gegeven om mondelinge zienswijzen naar voren te brengen met betrekking tot de vast te stellen richtlijnen. Daarvoor dient u een afspraak te maken via een van de onder "inlichtingen" genoemde telefoonnummers.

Terinzagelegging

De startnotitie ligt van 7 juli 2006 tot en met 22 september 2006 tijdens kantooruren ter inzage in:

- het gemeentehuis van de gemeente Haren, Raadhuisplein 10, 9751 AN Haren (www.haren.nl); buiten kantooruren na telefonische afspraak: tel. 050-5339911;
- het gemeentehuis van de gemeente Hoogezand-Sappemeer, Gorecht-Oost 157, 9603 AE Hoogezand (www.hoogezand-sappemeer.nl); buiten kantooruren na telefonische afspraak: tel. 0598-373737;
- het gemeentehuis van de gemeente Tynaarlo, Kornoeljeplein 1, 9481 AW Vries (www.tynaarlo.nl); buiten kantooruren na telefonische afspraak: tel. 0592-266662;
- het provinciehuis van Groningen, Sint Jansstraat 4, 9712 JN Groningen, kamer E115 (mediatheek) (www.provinciegroningen.nl); buiten kantooruren na telefonische afspraak: tel. 050-3164712.

Inspraak

Opmerkingen met betrekking tot de te geven richtlijnen voor het MER kunnen tot en met 22 september 2006 door een ieder schriftelijk worden ingediend bij Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, p/a Afdeling Milieutoezicht, Postbus 610, 9700 AP te Groningen. Op verzoek kan dit ook mondeling. Daarvoor dient u een afspraak te maken via een van de onderstaande telefoonnummers.

Inlichtingen

Voor nadere informatie kunt u zich wenden tot mevr. W. Degenhart Drenth, (m.e.r. coördinator), tel. 050-3164712, of tot dhr. R. Burkunk (projectleider), tel. 050-3164616.

BIJLAGE 3

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats
1.	22060907	Rijksdienst voor de Monumentenzorg	Zeist
2.	20060717	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort
3.	20060920	Dienst Landelijk Gebied	Groningen
4.	20060913	Gemeente Groningen	Groningen
5.	20060921	LTO Noord	Drachten

